MODERN KLASIKLER DIZISI - 16

İNGİLİZCE ASLINDAN ÇEVİREN:
OSMAN CAKMAKCI

MODERN KLASIKLER DIZISI

JAMES JOYCE ODA MÜZİĞİ BÜTÜN SİİRLERİ

ÖZGÜN ADI THE HOLY OFFICE (1904), CHAMBER MUSIC (1907), GAS FROM A BURNER (1912), POMES PENYEACH (1927), ECCE PUER (1932)

> ÇEVİREN OSMAN ÇAKMAKÇI

© TÜRKİYE İŞ BANKASI KÜLTÜR YAYINLARI, 2011 Sertifika No: 29619

> EDİTÖR RÛKEN KIZILER

> YAYIN DANIŞMANI ALOVA

GÖRSEL YÖNETMEN BİROL BAYRAM

GRAFİK TASARIM VE UYGULAMA TÜRKİYE İŞ BANKASI KÜLTÜR YAYINLARI

> I. BASIM EYLÜL 2011, İSTANBUL II. BASIM NİSAN 2014, İSTANBUL

ISBN 978-605-360-332-0 (KARTON KAPAKLI)

BASKI

YAYLACIK MATBAACILIK Litros Yolu Fatih Sanayi Sitesi No: 12/197-203 Topkapi İstanbul (0212) 612 58 60 Sertifika No: 11931

Bu kitabın tüm yayın hakları saklıdır.

Tanıtım amacıyla, kaynak göstermek şartıyla yapılacak kısa alıntılar dışında gerek metin, gerek görsel malzeme yayınevinden izin alınmadan hiçbir yolla çoğaltılamaz, yayımlanamaz ve dağıtılamaz.

TÜRKİYE İŞ BANKASI KÜLTÜR YAYINLARI İstiklal Caddesi, Meşelik Sokak No: 2/4 Beyoğlu 34433 İstanbul Tel. (0212) 252 39 91 Fax. (0212) 252 39 95 www.iskultur.com.tr

Modern Klasikler Dizisi -16

James

Joyce Oda Müziği Bütün Şiirleri

İngilizce aslından çeviren: Osman Çakmakçı

İçindekiler

Sanatçının Bir Şair Olarak Portresi

Kutsal Görev

Tilly /

Osman Cakmakçı____

San Sabba'da kayıkları seyrederken /

Kızıma sunulan çiçek /

Ağlıyor Rahoon üstünde /

The Holy Office (1904)	1
Oda Müziği	
Chamber Music (1907)	6
Yakıcı Gaz	
Gas from a Burner (1912)	43
Pomes Penyeach (1927)	49

Watching the needleboats at San Sabba 51

A flower given to my daughter_____52

She weeps over Rahoon_____

50

53

Tutto e sciolto /	
Tutto e sciolto	54
Fontana kumsalında /	
On the beach at Fontana	55
Yalın yapraklar /	
Simples	56
Sel /	
Flood	57
Gece Duasi /	
Nightpiece	58
Yalnız /	
Alone	59
Geceyarısı oyuncuların aynadaki hatırası /	
A memory of the players in a mirror	
at midnight	60
Bahnhofstrasse /	
Bahnhofstrasse	61
Dua /	
A prayer	62
Ecce Puer (1932)	64

Sanatçının Bir Şair Olarak Portresi

İrlandalı yenilikçi yazar James Joyce'un şair yönü ülkemizde pek bilinmez. Halbuki, yazarın ilk yayımlanan kitabı, Chamber Music (Oda Müziği) (1907) adlı şiirler toplamıdır. Gerçi, Joyce'un düzyazısının yenilikçiliği de, Ulysses ile Finnegans Wake'i İngilizce orijinalinden okuma şansını bulamamış okurlar için kulaktan dolmadır, denilebilir. Bilinçakışı yönteminin doruğuna çıktığı bu eserlerin Türkçeye çevrilmeleri de neredeyse imkânsızdır. Hal böyle olunca, Joyce, ülkemizde, çevresinde örülü mitsel ışık halesinin içine hapsolmuş, dokunulmaz ve deyim yerindeyse, gerçekdışı bir yazar konumundadır. Bu bakımdan, Joyce'un yayımlanan bütün şiirlerinin yer aldığı bu çeviri kitabın, onun sanatçı kişiliğinin eksik bilinen yön-

Çelişkilerle dolu bir sanatçıdır Joyce. Şair yönü Dante, Blake, Shelley ve D'Annunzio gibi lirik şairleri izlerken, yazarlığının kökleri de Aristoteles, Aquinas, Flaubert ve Oscar Wilde'a uzanır; yazıda kalem hâkimiyetini, iktisatı, kontrollü duygusallığı ve zekâya dayalı tekniği gözetir. Joyce, birçok edebiyat eleştirmeninin ilgi merkezi olan bu "geçimsizliğin bileşimi"ni, bu çelişkiyi *Ulysses*'te Stephen Dedalus'un ağzından şöyle yanıtlar: "Kendim-

lerinin tanınmasında yararlı olacağını ümit ediyoruz.

le mi çelişiyorum? İyi öyleyse, kabul, kendimle çelişiyorum." Joyce'un kişiliğinde köklerini bulan bu çelişiklik, onun tüm yazısının itici gücüdür.

1907'de yayımlanan Chamber Music'te Jacobean tarzda yazılmış lirik şiirler yer alır. Çok iyi şarkı söyleyebilen Joyce, 36 şiirden oluşan kitabına Chamber Music adını vererek şiirlerin müzikal özelliklerini öne çıkarır. Gerçi şiirler, sadece müzikalitesiyle değil, aşktaki tensel şehvetle duygusallığı birleştirebilmesiyle de ilgi çekicidir. Joyce, yıllar sonra, bu şiirlerin yayımlanmış olmasından utanç duyduğunu söyler.

1904'te yazdığı "The Holy Office" (Kutsal Görev), "rol kesen kumpanya" dediği ve W. B. Yeats, George Russell, John Synge, Lady Gregory, George Moore, Padraic Colum ve Edward Martyn gibi yazarların oluşturduğu Irish Literary Revival (İrlanda Edebi Uyanışı) çevresi ve kendisiyle ilgili bir yergidir. Keskin zekâsını yansıtan bu çatal dilli yergide Joyce, bu yazarları "ayaktakımı" ve Mammon'un köleleri olarak nitelerken, kendisini zeki Aristoteles ile çelik gibi Aquinas'ın yolunu izleyerek doruklara çıkan bir sürgün olarak görür. "The Holy Office"i Dublin'de bastırır, ama basımcı ödemeyi nakit isteyince yerginin dağıtımı yapılamaz.

1912'de son kez gittiği İrlanda'dan dönerken, bir diğer öfkeli yergisini, "Gas from a Burner"ı (Yakıcı Gaz) trende yazar. Kitabını basmayan yayımcı George Roberts'ı hicvettiği bu yergide, Roberts, sürekli, ne kadar cesur bir yayımcı olduğunu söyleyerek kendini savunmaya çalışır. Joyce, bu şiiri, Trieste'de bastırır ve Dublin'de dağıtması için kardeşi Charles'a gönderir. Bu tarihten sonra Joyce, hayatının sonuna kadar İrlanda'ya gitmeyecektir.

Chamber Music'ten bu yana yazdığı şiirleri bir araya getiren ve 1927'de Paris'te yayımlanan Pomes Penyeach farklı çizgidedir. Joyce, bu şiirlerde, ruhunu gözler önüne sermekten çekinmez. Kitapta yer alan şiirler, Joyce'un ruhundan henüz tam şekillenmeden koparılmış gibidir. Düzyazısında ritm, ses, anlam ve yapı kaygıları yüzünden tam serbest bırakamadığı duyarlıkları, içinden geldiği gibi, ket vurmadan sergiler.

1932'de, torunu Stephen James Joyce'un doğduğu gün yazdığı "Ecce Puer"de ise diğer şiirlerinde pek görülmeyen bir barışıklık ve huzur duygusu vardır. Şiirde, yalın bir söyleyişle babasını, oğlunu, torununu ve bir ölçüye kadar da kendini anlatır.

Joyce'un şiirleriyle karşılaşan okurlar, düzyazılarındaki yenilikçi tavrın şiirlerinde görülmediğini fark ederek şaşıracaktır. Bu şiirlerde, yazının girişinde de belirttiğimiz gibi, Joyce'un kontrole gerek duymadığı duygusal yönü yansır; sanatçı kişiliğinin Türkiye'de pek de bilinmeyen yönü...

Osman Çakmakçı

The Holy Office (1904)

Kutsal Görev (1904)

The Holy Office

Myself unto myself will give
This name, Katharsis-Purgative.
I, who dishevelled ways forsook
To hold the poets' grammar-book,
Bringing to tavern and to brothel
The mind of witty Aristotle,
Lest bards in the attempt should err
Must here be my interpreter:
Wherefore receive now from my lip
Peripatetic scholarship.
To enter heaven, travel hell,
Be piteous or terrible
One positively needs the ease
Of plenary indulgences.

Kutsal Görev¹

Şu isimle, Arıtma Müshili.
Bütün yolları birbirine karan ben
Vazgeçtim şairlerin dilbilgisi kitabından,²
Taşıdım meyhaneye, kerhaneye
Aristoteles'in keskin zekâsını,
Hevesli ozanlar yanılmasın diye
Burada yorumlamalıyım kendimi:
Bunun için dudaklarımdan kapın şimdi
Gezginliğin ilmini.
Girmek için cennete, cehennemden geçmeli,
Acınacak olsun veya dehşetli
Herkes muhakkak muhtactır

Kendim adlandıracağım kendimi

Mutlak bağışlanmanın rahatına.3

Joyce, bu yergiyi 1904'de Dublin'i terk etmeden hemen hemen iki ay önce "kelt alacakaranlığı" sanatçılarına karşı yazmıştır. Joyce'da sık sık görüldüğü gibi, başlıkta tek bir sözcükte, birbirine bağlı birçok anlam demetinin üzerinde aynı anda oynuyor... Joyce, şürin başlangıcında kullandığı Arıtma-Müshili (Katharsis-Purgative) sözleriyle, Aristoteles'in "Katharsis" kavramına da atıfta bulunuyor.

² Joyce, 1902'de Paris'te, çağdaşlarının özellikle Yeats'in eserlerinde ortaya çıkararak kurnazca eğlendiği dilbilgisi hatalarını göstererek Synge'i sinirlendirmişti.

³ Mutlak bağışlanmanın rahatına: Burada kastedilen, pişman olununca Katolik kilisesinin günahları bağışlamasıdır.

For every true-bom mysticist A Dante is, unprejudiced, Who safe at ingle-nook, by proxy, Hazards extremes of heterodoxy, Like him who finds a joy at table Pondering the uncomfortable. Ruling one's life by common sense How can one fail to be intense? But I must not accounted be One of that mumming company — With him who hies him to appease His giddy dames' frivolities While they console him when he whinges With gold-embroidered Celtic fringes — Or him who sober all the day Mixes a naggin in his play — Or him whose conduct "seems to own" His preference for a man of "tone" — Or him who plays the ragged patch To millionaires in Hazelpatch But weeping after holy fast

Cünkü her gerçek mistik Bir Dante'dir, peşin yargısız, Güvenliktedir atesin kıyısında, vekâletle Oynar korkusuzca aykırılığın aşırılıklarıyla, Sölen sofrasında tedirginleri Düsünerek mutlu olan biri gibi. Birinin hayatını sağduyuysa belirleyen Nasıl uzak durabilir insan acımasız olmaktan? Ama rol kesenler kumpanyasından biri4 Saymayın beni — Asil hanımların hoppalıklarını⁵ Tatmin etmek icin vırtınanlardan6 Ki avuturlar kendilerini Altın yaldızlı Kelt motifleriyle onların7 — Bütün gün ciddi ciddi dolaşıp da Eserlerini ıvır zıvırla dolduranlardan8 — Veva tavırlarından kibarlara Eğilimli olduğu anlaşılanlardan9— Veya baldırı çıplağı oynayıp da Hazelpatch'li milyonerlerin huzurunda Kutsal oructan sonra ağlamaklı¹⁰

Irlandalı genç şair ve yazarların çoğu, 1904 Ağustos'unda resmen tanınan ve sonrasında İrlanda Devlet Tiyatrosu olan Abbey Tiyatrosu'nun etkinliklerine katılıyordu. Bu tiyatronun "İrlanda Rönesans"ında oynadığı rol bilinir. Annie E. Horniman tarafından finanse edilen ve Lady Gregory tarafından yönetilen tiyatroda, özellikle Synge ve Yeats'in başlıca oyunları oynanınıştır. Yeats'in tiyatroya etkisi büyüktür.

⁵ Lady Gregory ve Annie E. Horniman ve belki de Maud Gonne MacBride kastediliyor.

⁶ Yeats'den bahsediliyor.

⁷ Yeats'in 1809'a doğru yayınlanan kitapları altın yaldızlı motiflerle süslüydü.

⁸ Synge.

Oliver Gogarty.

¹⁰ Padraic Colum.

Confesses all his pagan past — Or him who will his hat unfix Neither to malt nor crucifix But show to all that poor-dressed be His high Castilian courtesy — Or him who loves his Master dear — Or him who drinks his pint in fear — Or him who once when snug abed Saw Jesus Christ without his head And tried so hard to win for us The long-lost works of Aeschylus. But all these men of whom I speak Make me the sewer of their clique. That they may dream their dreamy dreams I carry off their filthy streams For I can do those things for them Through which I lost my diadem, Those things far which Grandmother Church Left me severely in the lurch. Thus I relieve their timid arses, Perform my office of Katharsis. My scarlet leaves them white as wool: Through me they purge a bellyful. To sisters mummers one and all I act as vicar general And for each maiden, shy and nervous, I do a similar kind service. For I detect without surprise

Zındık geçmişini itiraf edenlerden — Veya şapkasını çıkaranlardan Ne biraya ne de Carmiha, Ama göstermek için o zavallılara Yüce Kastilyalı asaletini¹¹— Veya sevgili Üstadını sevenlerden¹²— Veya içkisini korkuyla içenlerden¹³— Veya ancak sıcak yatağına uzandığında Boynu vurulmuş İsa'yı görenlerden Ve Aiskhylos'un çoktandır kayıp eserlerini Bize kazandırmak için çok çalışanlardan.¹⁴ Ama bütün bu bahsettiğim adamlar Beni kendi hiziplerinin lağımı yapıyorlar Görebilsinler diye hülyalı rüyalarını Taşırken ben onların pis akıntılarını Çünkü bu işleri onlar için yapabilirim Yitirerek tacımı tahtımı. Büyükanne Kilise'nin beni Zor günlerimde terk ettiği işleri. Böylece ferahlatırım mahcup götleri, Yerine getiririm Arıtma görevimi. Günahlarım kar gibi paklıyor onları: Benimle temizliyorlar işkembelerini. Kumpanyanın rol kesen rahibelerine Piskopos yardımcılığı yapıyorum Ve her bir bakire için, utangaç ve asabi, Benzer bir hizmeti veriyorum. Cünkü hiç şaşmaksızın seziyorum

¹¹ W.K. Magee ("John Eglinton")

¹² Usta George Russel, çırak ise George Roberts'dir.

¹³ James S. Starkey ("Seumas O'Sullivan")

¹⁴ George Russell.

That shadowy beauty in her eyes, The "dare not" of sweet maidenhood That answers my corruptive "would". Whenever publicly we meet She never seems to think of it: At night when close in bed she lies And feels my hand between her thighs My little love in light attire Knows the soft flame that is desire. But Mammon places under ban The uses of Leviathan And that high spirit ever wars On Mammons countless servitors Nor can they ever be exempt From his taxation of contempt. So distantly I turn to view The shamblings of that motley crew, Those souls that hate the strength that mine has Steeled in the school of old Aguinas. Where they have crouched and crawled and prayed I stand, the self-doomed, unafraid, Unfellowed, friendless and alone, Indifferent as the herring-bone, Firm as the mountain-ridges where I flash my antlers on the air. Let them continue as is meet To adequate the balance-sheet. Though they may labour to the grave My spirit shall they never have Nor make my soul with theirs as one Till the Mahamanvantara be done: And though they spurn me from their door My soul shall spurn them evermore.

Gözlerindeki gölgeli güzelliği, Benim ayartıcı "niyetimi" yanıtlayan Tatlı bakireliğin "çekingenliğini". Ne zaman insan içinde karşılaşsak Bunu düşünmüyormuş gibi görünür; Ama geceleyin yatarken yanımda Hissedince elimi uyluklarının arasında Benim ince giysili minik sevgilim Bilir ki bu tatlı ateş, ihtirastır. Ama Mammon yasaklar Leviathan ayinini Ve bu yüce ruh savasır daima Mammon'un sayısız kölesiyle Ama vine de kurtulamaz asla Onun aşağılamasından. Bunun için uzaktan bakıyorum onlara, Yerlerde sürünen bu güruha. O ruhlar ki nefret eder ruhumun kuvvetinden Eski Aquinas okulunda çelik gibi sertleşen. Onların cömeldiği, süründüğü, yakardığı yerde ben Ayakta dururum dimdik, öfkeyle, korkusuz, Tek başıma, arkadaşsız ve yalnız, Ringa balığı kılçığı gibi aldırışsız, Dağ yamaçları gibi sert ki orda Simşek gibi çakarım boynuzlarımı havada. Bırakırım, devam etsinler sanki Uygunmuşlar gibi alınyazısına. Ölene kadar uğraşsalar da Ele geçiremeyecekler ruhumu asla Kendi ruhlarına da benzetemeyecekler Mahamanvantara'ya kadar; Geri çevirseler de beni kapılarından Ruhum sonsuza dek tiksinecek onlardan.

Chamber Music (1907)

Oda Müziği (1907)

Strings in the earth and air Make music sweet; Strings by the river where The willows meet.

There's music along the river For Love wanders there, Pale flowers on his mantle, Dark leaves on his hair.

All softly playing, With head to the music bent, And fingers straying Upon an instrument.

Sazlar yerde gökte Hoş bir müzik yapmakta; Sazlar, ırmak boyunda Söğütlerin buluştuğu.

Müzik var ırmak boyunda Çünkü aşktır orda dolaşan, Paltosunda solgun çiçekler, Koyu yapraklar saçında.

Tatlı tatlı çalıyor, Müziğe eğilmiş başı, Geziniyor parmakları Çalgının.

The twilight turns from amethyst To deep and deeper blue, The lamp fills with a pale green glow The trees of the avenue.

The old piano plays an air, Sedate and slow and gay; She bends upon the yellow keys, Her head inclines this way.

Shy thoughts and grave wide eyes and hands That wander as they list —
The twilight turns to darker blue
With lights of amethyst.

Yakuttan giderek koyu maviye Dönüyor akşam karanlığı, Fener soluk yeşil bir alevle Dolduruyor sokakta ağaçları.

Eski piyanodan yükselen ezgi, Ağırbaşlı, yavaş ve neşeli; O abanıyor sarı tuşlara Bu yana dönüyor başı

Utangaç düşünceler, ciddi iri gözler ve elleri Geziniyor keyfince — Akşam karanlığı dönüyor koyu maviye Yakuttan ışıklarla.

At that hour when all things have repose, O lonely watcher of the skies, Do you hear the night wind and the sighs Of harps playing unto Love to enclose The pale gates of sunrise?

When all things repose do you alone Awake to hear the sweet harps play To Love before him on his way, And the night wind answering in antiphon Till night is overgone?

Play on, invisible harps, unto Love, Whose way in heaven is aglow At that hour when soft lights come and go, Soft sweet music in the air above And in the earth below.

Her şeyin uykuya çekildiği saatlerde, Ah göklerin yalnız gözcüsü, Dinliyor musun akşam rüzgârını, iççekişlerini Aşk için çalan arp'ların, kapatan Şafağın solgun kapılarını?

Her şey uykuya çekildiğinde bir başına mı Uyanıyorsun dinlemeye Aşk için çalan tatlı arp'ları, Ve ilahilerle karşılık veren akşam rüzgârını Ölünceye kadar gece?

Çalın, göze görünmez arp'lar, Aşk için Ki göklerde yolu parıltılı Yumuşak ışıkların bir görünüp bir kaybolduğu saatlerde,

Yumuşak tatlı müzik, havada yukarıda Ve toprakta aşağıda.

When the shy star goes forth in heaven All maidenly, disconsolate, Hear you amid the drowsy even One who is singing by your gate. His song is softer than the dew And he is come to visit you.

O bend no more in revery
When he at eventide is calling,
Nor muse: Who may this singer be
Whose song about my heart is falling?
Know you by this, the lover's chant,
'Tis I that am your visitant.

Ürkek yıldız yükseldiğinde gökyüzünde Öylesine mahcup, kederle, Dinle uykulu akşamda Şarkı söyleyeni kapında. Çiyden daha yumuşaktır şarkısı Ziyarete gelmiş seni.

Ah artık dalma hayale Akşam vakti o seni çağırırken, Dalma düşünceye: Kim olabilir bu diye Şarkısı yüreğime çöken? Anla ki bu, âşığın şarkısı, Benim akşam vakti çalan kapını.

Lean out of the window, Goldenhair, I heard you singing A merry air.

My book was closed; I read no more, Watching the fire dance On the floor.

I have left my book, I have left my room, For I heard you singing Through the gloom.

Singing and singing A merry air, Lean out of the window, Goldenhair.

Eğil camdan dışarı Altınsaçlı, Duydum söylediğin Neşeli ezgiyi

Kapandı kitabım; Okumuyorum daha, Seyredip ateş dansını Döşemede.

Bıraktım kitabımı, Çıktım odamdan, Duydum ya şarkını Karanlığın içinden

Söyleye söyleye Neşeli ezgiyi, Eğil camdan dışarı, Altınsaçlı.

I would in that sweet bosom be (O sweet it is and fair it is!)
Where no rude wind might visit me.
Because of sad austerities
I would in that sweet bosom be.

I would be ever in that heart (O soft I knock and soft entreat her!) Where only peace might be my part. Austerities were all the sweeter So I were ever in that heart.

O güzel göğüse girmek isterdim (Ah öyle güzel, öyle iyi ki!)
Acımasız rüzgârlar varamazdı bana.
Üzücü dertlerinden dolayı
O güzel göğüse girmek isterdim.

Sonsuza kadar o yürekte kalırdım (Ah usulca çalardım kapıyı, yalvarırdım ona!) Bir tek huzur yoldaşım olurdu benim Dertlerim daha bir güzelleşirdi Eğer ben hep o yürekte olsaydım.

My love is in a light attire Among the apple-trees, Where the gay winds do most desire To run in companies.

There, where the gay winds stay to woo The young leaves as they pass, My love goes slowly, bending to Her shadow on the grass;

And where the sky's a pale blue cup Over the laughing land, My love goes lightly, holding up Her dress with dainty hand.

İnce giysisiyle sevdiğim Elma ağaçlarının arasında Can atıyor şen rüzgârlar Onunla birlikte koşmaya.

Şen rüzgârlar cilveleşiyor Geçerken, genç yapraklarla, Sevdiğim yürüyor yavaşça, eğilerek Çimenlerdeki gölgesine;

Gökyüzü soluk mavi bir kâse Şen şakrak diyarın üstünde, Sevdiğim yürüyor uçar gibi, kaldırarak Eteğini zarif elleriyle.

Who goes amid the green wood With springtide all adorning her? Who goes amid the merry green wood To make it merrier?

Who passes in the sunlight By ways that know the light footfall? Who passes in the sweet sunlight With mien so virginal?

The ways of all the woodland Gleam with a soft and golden fire — Far whom does all the sunny woodland Carry so brave attire?

O, it is for my true love
The woods their rich apparel wear —
O, it is for my own true love,
That is so young and fair.

Bu giden kim yeşil korulukta Ona tapınan bahar rüzgârıyla? Bu giden kim şen yeşil korulukta Daha da şenlendirerek koruyu?

Bu geçen kim güneş ışığında Hafif ayak seslerini tanıyan yol boyunca? Bu geçen kim tatlı güneş ışığında Bir bakire edasıyla?

Koruluğun bütün yolları Tatlı ve altın bir ateşle parıldıyor — Kimin için taşıyor güneşli koruluk Böylesine cesur bir giysiyi?

Ah, benim gerçek tatlı aşkım için tabii ki Giyiyor koruluk en güzel elbisesini — Ah, benim gerçek aşkım için tabii ki Öylesine güzel ve sevimli

Winds of May, that dance on the sea,
Dancing a ring-around in glee
From furrow to furrow, while overhead
The foam flies up to be garlanded,
In silvery arches spanning the air,
Saw you my true love anywhere?
Welladay! Welladay!
For the winds of May!
Love is unhappy when love is away!

Mayıs rüzgârları, oynaşırsınız denizde,
Dans edersiniz döne döne coşkuyla
Kıvrımdan kıvrıma, yukarıdaysa
Köpükler uçuşuyor bir çelenk yapmaya,
Gümüşten kavislerle dağılarak havaya,
Rastladınız mı sevdiğime buralarda?
Ah yazık! Yazık!
Mayıs rüzgârlarına!
Aşk kahreder insanı uzaklardayken aşk uzaklarda!

Bright cap and streamers,
He sings in the hollow:
Come follow, come follow,
All you that love.
Leave dreams to the dreamers
That will not after,
That song and laughter
Do nothing move.

With ribbons streaming
He sings the bolder;
In troop at his shoulder
The wild bees hum.
And the time of dreaming
Dreams is over —
As lover to lover,
Sweetheart, I come.

Fiyakalı tolgası ve flamasıyla, Şarkı söylüyor derede: Gelin benimle, gelin benimle, Bütün sevenler. Bırakın hayalleri hayal kuranlara Bu şarkıdan bu neşeden sonra Hâlâ kılı Kıpırdamayanlara.

Dalgalanan nişanlarıyla Şarkı söylüyor cüretkârca; Omuzunda bir alay Vızıldayan yaban arısıyla. Geçti hayal kurma zamanı Hayaller bitti — Bir âşığın aşığına gidişi gibi Sevgilim, geliyorum sana.

Bid adieu, adieu, adieu,
Bid adieu to girlish days,
Happy Love is come to woo
Thee and woo thy girlish ways —
The zone that doth become thee fair,
The snood upon thy yellow hair.

When thou hast heard his name upon The bugles of the cherubim Begin thou softly to unzone Thy girlish bosom unto him And softly to undo the snood That is the sign of maidenhood.

Elveda de, elveda, elveda, Elveda de kızlık günlerine, Mutlu Aşk geliyor almaya Seni ve kızlık hallerini — O kuşak ki güzelleştiren seni, Sarı saçlarındaki saçfilesi.

Meleklerin borusundan Duyunca onun ismini Yavaşça başla açmaya Kızlık göğsünü ona Yavaşça çöz saçfileni Kızlığının simgesini.

What counsel has the hooded moon Put in thy heart, my shyly sweet, Of Love in ancient plenilune, Glory and stars beneath his feet — A sage that is but kith and kin With the comedian Capuchin?

Believe me rather that am wise
In disregard of the divine,
A glory kindles in those eyes,
Trembles to starlight. Mine, O Mine!
No more be tears in moon or mist
For thee, sweet sentimentalist.

Hangi kaygıyı düşürdü yüreğine Kukuletalı ay, ürkek sevgilim, Eskilerin dolunaysı Aşk'ından, İhtişam ve yıldızlar ayaklarının altında — Bir bilge ki, değil mi soyundan Soytarı Capuchin'in?

Sen yine de inan benim sözlerime Kutsal olmasa da, Bir ihtişam yanıyor o gözlerde, Titreşir yıldızlara. Benim, ah benim! Artık gözyaşı olmayacak senin için Ne ayda, ne siste, duygulu sevgilim.

Go seek her out courteously,
And say I come,
Wind of spices whose song is ever
Epithalamium.
O, hurry over the dark lands
And run upon the sea
For seas and land shall not divide us
My love and me.

Now, wind, of your good courtesy
I pray you go,
And come into her little garden
And sing at her window;
Singing: The bridal wind is blowing
For Love is at his noon,
And soon will your true love be with you,
Soon, O soon.

Git incelikle ara bul onu,
Geldiğimi söyle,
Bahar rüzgârı, şarkısı hep
Düğün şarkısı.
Ah, aş karanlık dağları
Koş denizlerin üstünden doğru
Ne denizler ne de dağlar ayıramaz
Aşkımla beni.

Hemen, şimdi, iyi yürekli rüzgâr Yalvarırım sana, git, Gir onun küçük bahçesine Şarkı söyle penceresinde; Söyle: Düğün rüzgârı esiyor Çünkü Aşk son haddinde; Yakında gerçek aşkın sana kavuşacak de, Yakında, ah yakında.

My dove, my beautiful one, Arise, arise! The night-dew lies Upon my lips and eyes.

The odorous winds are weaving A music of sighs:
Arise, arise,
My dove, my beautiful one!

I wait by the cedar tree, My sister, my love. White breast of the dove, My breast shall be your bed.

The pale dew lies Like a veil on my head. My fair one, my fair dove, Arise, arise!

Kumrum benim, güzelim, Doğ, doğ artık! Akşam çiyine bulandı Gözlerim, dudaklarım.

Mis kokulu rüzgârlar İççekişlerinden müzik dokuyorlar: Doğ, doğ artık Kumrum benim, güzelim!

Bekliyorum yanında sedir ağacının, Kızkardeşim, aşkım. Ak göğsü kumrunun, Göğsüm döşeğin olacak senin.

Soluk çiy başımda Peçe misali uzanıyor. Sarışınım, sarışın kumrum, Doğ, doğ artık!

From dewy dreams, my soul, arise, From love's deep slumber and from death, For lo! the trees are full of sighs Whose leaves the morn admonisheth.

Eastward the gradual dawn prevails Where softy-burning fires appear, Making to tremble all those veils Of grey and golden gossamer.

While sweetly, gently, secretly, The flowery bells of morn are stirred And the wise choirs of faery Begin (innumerous!) to be heard.

Islak rüyalardan, ruhum, uyan, Aşkın derin uykusundan, ölümden, İşte bak! İççekişlerle dolu ağaçlar, Sabahın uyardığı yapraklar.

Doğuya yayılıyor gün doğuşu Hafifçe yakan ateşler görünüyor, Titreştiriyor duvağını Gri altın örümcek ağlarının.

Uyanırken sabahın çiçekli çanları Güzelce, usulca, gizlice Perilerin bilgece şarkıları Başlıyor (sayısız!) duyulmaya.

O cool is the valley now
And there, love, will we go
For many a choir is singing now
Where Love did sometime go.
And hear you not the thrushes calling,
Calling us away?
O cool and pleasant is the valley
And there, love, will we stay.

Ah nasıl da serindir şimdi vadi Sevgilim, gidelim oraya, Şarkılar söyleniyordur şimdi Bir zamanlar Aşkın gittiği orda. Duymuyor musun ardıçkuşlarının Çağırıp durduğunu bizi? Ah nasıl da serin hoştur vadi Orda, sevgilim kalalım orda.

Because your voice was at my side I gave him pain,
Because within my hand I held
Your hand again.

There is no word nor any sign Can make amend — He is a stranger to me now Who was my friend.

Benden yana olduğundan sesin Kırdım onun kalbini, Elimin içinde tuttuğumdan Yeniden ellerini.

Ne bir söz, ne de başka bir şey Onarabilir bunu — Bir zamanlar dostum olan Şimdi yabancı bana.

O Sweetheart, hear thou Your lover's tale, A man shall have sorrow When friends him fail.

For he shall know then Friends be untrue And a little ashes Their words come to.

But one unto him Will softly move And softly woo him In ways of love.

His hand is under Her smooth round breast; So he who has sorrow Shall have rest.

Ah sevgilim, dinle Âşığının hikâyesini; Üzülür insan, dostları Kırınca kalbini.

Öğrenmiştir çünkü Dostlarının hakikatsizliğini Onların sözlerinin Küle dönüştüğünü

Ama biri şefkatle Yaklaşır ona Şefkatle yaklaşır Aşk oyunlarıyla.

Elleri onun yumuşak Pürüzsüz göğsündeyken; Huzura kavuşur Üzgün adam.

Be not sad because all men Prefer a lying clamour before you: Sweetheart, be at peace again — Can they dishonour you?

They are sadder than all tears; Their lives ascend as a continual sigh. Proudly answer to their tears: As they deny, deny.

Üzülme sakın, erkekler Söylentiler uyduruyor diye: Sevgilim, gönlünü ferah tut — Leke sürebilirler mi namusuna?

Gözyaşlarından da üzücü haldeler; Ömürleri sonsuz bir acı çünkü. Gururla yanıtla gözyaşlarını: Onlar inkâr eder, ederken her şeyi.

In the dark pine-wood, I would we lay, In deep cool shadow At noon of day.

How sweet to lie there, Sweet to kiss, Where the great pine-forest Enaisled is!

Thy kiss descending Sweeter were With a soft turnult Of thy hair.

O, unto the pine-wood At noon of day Come with me now, Sweet love, away.

Uzanabilseydik seninle Karanlık çamlıkta, O serin gölgelikte Öğle güneşinde.

Ne hoş olurdu uzanmak orda, Öpüşmek de, Büyük çam ormanı Geçidinde!

Azalan öpücüklerin Ne de tatlıydı Yumuşak tahrikiyle Saçlarının

Ah, çamlığa gidelim Öğle güneşinde Gel gidelim şimdi Güzel sevgilim.

He who hath glory lost, nor hath Found any soul to fellow his, Among his foes in scorn and wrath Holding to ancient nobleness, That high unconsortable one — His love is his companion.

Onurunu kaybetti, bulamadı da Ruhuna bir can yoldaşı, Hasımları arasında, hoşgörülü ve öfke içinde Eski soyluluğa bağlı kaldı, O yüce yalnız adam ki — Aşkıdır tek arkadaşı.

Of that so sweet imprisonment My soul, dearest, is fain — Soft arms that woo me to relent And woo me to detain. Ah, could they ever hold me there Gladly were I a prisoner!

Dearest, through interwoven arms By love made tremulous, That night allures me where alarms Nowise may trouble us; But sleep to dreamier sleep be wed Where soul with soul lies prisoned.

Bu güzel mahpusluktan
Sevgilim ruhum, memnundur —
O yumuşak kollardan
Yatıştıran ve hapseden.
Ah, sonsuza kadar tutabilse
Mahpusu olurdum ben seve seve.

Sevgilim, aşkın ürkekleştirdiği
Düğümlenmiş kollar arasında
Aklımı başımdan alıyor gece, orda
Hiçbir şey üzemez bizi;
Uyku, rüyalı uykuya bağlanmış
Ki orda ruhlar yatar yan yana, hapsolunmuş.

This heart that flutters near my heart My hope and all my riches is, Unhappy when we draw apart And happy between kiss and kiss; My hope and all my riches —yes!— And all my happiness.

For there, as in some mossy nest
The wrens will divers treasures keep,
I laid those treasures I possessed
Ere that mine eyes had learned to weep.
Shall we not be as wise as they
Though love live but a day?

Şu çırpınan yürek yüreğimin yanında Ümidimdir benim, her şeyim, Ayrı kaldığımızda mutsuzdur, Mutludur öpücükler arasında; Ümidimdir –evet!– bütün her şeyim, Bütün mutluluğum.

Çalıkuşlarının, yosunlu bir tünekte Saklaması gibi hazinelerini, Gözyaşı dökmeyi öğrenmeden önce Serdim orta yere bütün hazinelerimi Onlar gibi bilge olmayacak mıyız biz de Aşkın bir günlük ömrü olsa da?

Silently she's combing, Combing her long hair, Silently and graciously, With many a pretty air.

The sun is in the willow leaves And on the dappled grass, And still she's combing her long hair Before the looking-glass.

I pray you, cease to comb out, Comb out your long hair, For I have heard of witchery Under a pretty air,

That makes as one thing to the lover Staying and going hence, All fair', with many a pretty air And many a negligence.

Sessizce tarıyor, Tarıyor uzun saçlarını, Sessizce ve zarafetle Çok hoş bir edayla.

Güneş ışınları söğüt yapraklarında Ve benek benek çayırlıkta, Hâlâ tarıyor uzun sarı saçlarını Aynanın önünde.

Yalvarırım, ah, bırak artık taramayı, Taramayı uzun saçlarını, Bir büyücülük hissediyorum çünkü O hoş edanın altında,

Farksız kılar çünkü âşık için Kalmayı da gitmeyi de, O güzellik, o hoş edalar O isteksizlikle.

Lightly come or lightly go:
Though thy heart presage thee woe,
Vales and many a wasted sun,
Oread, let thy laughter run,
Till the irreverent mountain air
Ripple all thy flying hair.

Lightly, lightly — ever so: Clouds that wrap the vales below At the hour of evenstar Lowliest attendants are; Love and laughter song-confessed When the heart is heaviest.

Neşeyle gel veya git neşeyle: Yüreğin sana gösterse de kederi, Küçük vadileri, batmış güneşleri, Bırak dans etsin gülüşlerin, dağperisi, Saygısız dağ rüzgârları Dağıtıncaya kadar uçuşan saçlarını.

Neşeyle, neşeyle –hep neşeyle: Aşağıdaki vadileri sarmalayan bulutlar Akşam yıldızı yükseldiği zamanlar Gösterişsiz arkadaştırlar; Aşk ve gülüşler şarkılar söyler Yürek ümitsizlik içindeyken.

Thou leanest to the shell of night,
Dear lady, a divining ear.
In that soft choiring of delight
What sound hath made thy heart to fear?
Seemed it of rivers rushing forth
From the grey deserts of the north?

That mood of thine, O timorous, Is his, if thou but scan it well, Who a mad tale bequeaths to us At ghosting hour conjurable — And all for some strange name he read In Purchas or in Holinshed.

Yaslıyorsun gecenin kabuğuna, Sevgilim, kâhin kulağını. Haz dolu şarkılar içinde Hangi ses korku saldı yüreğine? Kuzey'in kurşuni çöllerinden Hızla akan ırmaklar belki de?

Senin bu halin, Ah ürkeğim,
Onun hali gibi, ama ah bir anlatabilsen,
O ki, delice bir efsane bırakmıştır bize
Ancak ruh çağırırken görünen —
Ve tuhaf isimler okur bize
Purchas veya Holinshed dilinde.

Though I thy Mithridates were, Framed to defy the poison-dart, Yet must thou fold me unaware To know the rapture of thy heart, And I but render and confess The malice of thy tenderness.

For elegant and antique phrase,
Dearest, my lips wax all too wise;
Nor have I known a love whose praise
Our piping poets solemnize,
Neither a love where may not be
Ever so little falsity.

Zehirli oklarına karşı durmaya Yazgılı Mithridates'indim senin ama, Yine de habersizce sarmalıydın beni Tatmam için yüreğinin esrikliğini, Geri veriyorum, ilan ediyorum şimdi Şefkatinin kötülüklerini.

Eski ve soylu bir söyleyiş için, Sevgilim, aşırı bilgeydi dudaklarım; Ne flütleriyle ozanların övgüler Düzdüğü bir aşka rastladım, Ne de bir aşk gördüm ki İçinde hiç sahtelik bulunmasın.

Gentle lady, do not sing Sad songs about the end of love; Lay aside sadness and sing How love that passes is enough.

Sing about the long deep sleep Of lovers that are dead, and how In the grave all love shall sleep: Love is aweary now.

Güzel bayan, aşk bitti diye Kederli şarkılar söyleme; Bırak bir yana kederi, şarkılarını söyle Geçip giden aşkın yettiğini.

Şarkılarını söyle, ölmüş aşıkların Uzun derin uykularının, Nasıl uyuyacağını bütün aşkın kabirde: Aşk çok yorgundur şimdi.

Dear heart, why will you use me so? Dear eyes that gently me upbraid, Still you are beautiful — but O, How is your beauty raimented!

Through the clear mirror of your eyes, Through the soft cry of kiss to kiss, Desolate winds assail with cries The shadowy garden where love is.

And soon shall love dissolved be When over us the wild winds blow — But you, dear love, too dear to me, Alas! why will you use me so?

Sevgili yürek, niçin eziyet ediyorsun bana? Beni şefkatle azarlayan sevgili gözler, Hâlâ çok güzelsiniz –ama ah, Nasıl da yakışıyor güzelliğin sana!

Tertemiz aynasından gözlerinin, Öpüşler içinde tatlı inleyişlerden, Kimsesiz rüzgârlar saldırıyor haykınşlarla Aşkın gezdiği karanlık bahçeye.

Eriyip yokolacak aşk yakında Yabanıl rüzgârlar estiğinde üzerimize — Ama sen, sevgilim, en sevgili bana, Heyhat! Niçin eziyet ediyorsun böyle?

Love came to us in time gone by When one at twilight shyly played And one in fear was standing nigh — For Love at first is all afraid.

We were grave lovers. Love is past That had his sweet hours many a one, Welcome to us now at the last The ways that we shall go upon.

Bir daha ele geçmez bir günde aşk geldi bize Birimiz dans ederken, sıkılgan, alacakaranlıkta Bir kenarda korku içindeydi öbürümüz — Çünkü Aşk başlangıcında sadece korkudur.

Kara sevdalıydık biz. Aşk bitti Tatlı dakikalarını yaşadık, İşte sonunda göründü bize Yürüyeceğimiz yeni yollar.

O, it was out by Donnycarney
When the bat flew from tree to tree
My love and I did walk together;
And sweet were the words she said to me.

Along with us the summer wind Went murmuring — O, happily! — But softer than the breath of summer Was the kiss she gave to me.

Ah, Donnycarney çıkışıydı Ağaçtan ağaca uçuyordu bir yarasa Yan yana yürüyorduk aşkımla; Güzel sözler söylüyordu bana.

Yanımız sıra yürüyordu yaz rüzgârı Fısıltılarla –Ah, sevinçle!– Yazın soluğundan da yumuşaktı Yarin bana verdiği buse.

Rain has fallen all the day.
O come among the laden trees:
The leaves lie thick upon the way
Of memories.

Staying a little by the way
Of memories shall we depart.
Come, my beloved, where I may
Speak to your heart.

Yağmur yağdı gün boyunca. Ah gel yağmur yüklü ağaçların arasına: Yapraklar yığılmış yoluna, Yoluna hatıraların.

Biraz yürüyüp yol boyunca Hatıraların, ayrılacağız sonra. Gel, sevdiğim, gel de belki orada Girebilirim gönlüne.

Now, O now, in this brown land Where Love did so sweet music make We two shall wander, hand in hand, Forbearing for old friendship' sake, Nor grieve because our love was gay Which now is ended in this way.

A rogue in red and yellow dress
Is knocking, knocking at the tree;
And all around our loneliness
The wind is whistling merrily.
The leaves — they do not sigh at all
When the year takes them in the fall.

Now, O now, we hear no more
The villanelle and roundelay!
Yet will we kiss, sweetheart, before
We take sad leave at close of day.
Grieve not, sweetheart, for anything —
The year, the year is gathering.

Şimdi, ah şimdi, bu esmer ülkede Aşk'ın tatlı şarkılar söylediği, Biz ikimiz dolaşacağız, el ele, Sabrederek eski günler hatırına Neşeli aşkımız için üzülmeyelim Şimdi böyle bitti diye.

Bir kopuk kırmızı sarı elbisesi içinde Vuruyor, vuruyor ağacın gövdesine; Etrafımızda yalnızlık çepeçevre Islık çalıyor rüzgâr neşeyle. Yapraklar –ah çekmezler hiçbir zaman Yıllar alıp götürünce hazan mevsiminde.

Şimdi, ah şimdi, duymuyoruz artık
Seslerin! şarkıların, türkülerin ne de!
Yine de öpüşeceğiz, sevgilim, hüzünle
Ayrılmadan önce gün bitiminde.
Üzülme, sevgilim, üzülme hiçbir şeye —
Yıllar, yıllar ekleniyor birbirine.

Sleep now, O sleep now, O you unquiet heart! A voice crying "Sleep now" Is heard in my heart.

The voice of the winter
Is heard at the door.
O sleep, for the winter
Is crying "Sleep no more".

My kiss will give peace now And quiet to your heart — Sleep on in peace now, O you unquiet heart!

Uyu, ah uyu artık şimdi, Ah susmak bilmez yürek! Duyuyorum, "uyu artık" diyor Bir ses yüreğimde.

Kış mevsiminin sesi Duyuluyor kapıda. Ah uyu, Bağırıyor çünkü kış "Uyuma artık" diye.

Öpücüğüm huzur verecek sana şimdi Ve susturacak yüreğini — Uyu huzur içinde şimdi, Ah susmak bilmez yürek!

All day I hear the noise of waters
Making moan,
Sad as the sea-bird is, when going
Forth alone,
He hears the winds cry to the waters'
Monotone.

The grey winds, the cold winds are blowing Where I go.
I hear the noise of many waters
Far below.
All day, all night, I hear them flowing
To and fro.

Bütün gün dinliyorum gürültüsünü suların Feryat eden, Uzaklara bir başına giden kederli Deniz kuşu misali, O kuş ki dinliyor rüzgârların haykırışını suların Tekdüze sesine.

Külrengi rüzgârlar, soğuk rüzgârlar esiyor Gittiğim yere. Dinliyorum suların sesini, Çok derinlerde. Her gün, her gece, dinliyorum akışlarını Bir aşağı bir yukarı.

I hear an army charging upon the land,

And the thunder of horses plunging, foam about their

knees:

Arrogant, in black armour, behind them stand, Disdaining the reins, with fluttering whips, the charioteers.

They cry unto the night their battle-name: I moan in sleep when I hear afar their whirling laughter. They cleave the gloom of dreams, a blinding flame, Clanging, clanging upon the heart as upon an anvil.

They come shaking in triumph their long, green hair: They come out of the sea and run shouting by the shore. My heart, have you no wisdom thus to despair? My love, my love, my love, why have you left me alone?

Dağların ordan hücuma kalkan orduyu duyuyorum, Ve gökgürültüsünü ileriye atılan atların, dizboyu köpük içinde:

Mağrur, kara zırhlar içinde, arkasında ordunun, ayakta,

Horgörerek dizginleri, titreşen kamçılarıyla, savaş arabacıları.

Savaşçı isimlerini haykırıyorlar geceye: İnliyorum uykumda duyunca uzakta fırdönen kahkahalarını.

Yarıyorlar rüyaların karanlığını, körleştiren alev, Çınlayarak çınlayarak yürekte, çınlar gibi bir örsün üstünde.

Geliyorlar savurarak zafer edasıyla uzun yeşil saçlarını:

Çıkıyorlar denizden, koşturuyorlar bağıra çağıra kumsal boyunca.

Yüreğim, hiç mi akıl kalmadı sende umutsuzluğa düşecek kadar?

Aşkım, aşkım, neden bıraktın beni bir başıma?

Gas from a Burner (1912)

Yakıcı Gaz (1912)

Gas from a Burner

Ladies and gents, you are here assembled To hear why earth and heaven trembled Because of the black and sinister arts Of an Irish writer in foreign parts. He sent me a book ten years ago: I read it a hundred times or so, Backwards and forwards, down and up, Through both the ends of a telescope. I printed it all to the very last word But by the mercy of the Lord The darkness of my mind was rent

Yakıcı Gaz¹

Bayanlar, baylar, burada toplanmanızın nedeni Yerlerin göklerin neden titrediğini öğrenmektir Ki nedeni, yabancı diyarlarda yaşayan İrlandalı Bir yazarın karanlık ve şeytansı sanatıdır. On yıl önce bir kitap göndermişti bana: Yüz kere okudum belki de daha fazla, Arkadan, önden, aşağıdan ve yukarıdan, Bir teleskopun her iki ucundan. Bastım onu en son satırına varıncaya Ama şükürler olsun ki Tanrı'ya Yarıldı da zihnimin karanlığı

Bu intikamcı şiirde, Maunsel and Co. yayınevinin yöneticisi George Roberts'dan bahsediliyoz.

¹⁹⁰⁹ Eylül'ünde Joyce'un elyazması için Maunsel'le mukavele imzaladığı Dublinliler'i, Roberts yıllarca sürüncemede bıraktıktan sonra yayımlamaktan vazgeçmişti. Joyce'un öykülerinde, o sırada henüz yaşamakta olan insanların isimlerini aynen kullandığı ve Roberts'ın da olası kovuşturmalardan korktuğu biliniyor. Ayrıca birçok hikâye, sonradan Ulysses'in de başına geldiği gibi "müstehcen" bulunmuştu. 1912 Temmuz'unda sonunda sorunu çözme umuduyla Dublin'e gelen Joyce, hikâyelerinde yapılması istenen değişiklikleri yapmayı kabul etmedi. Yazar, basılan kitaptan satın almayı önermiş, ancak yayımcı John Falconer, hepsini yok etmişti. Joyce bu yergiyi, Flushing'den Salzburg'a giderken trende, Maunsel & Co. ile yaptığı anlaşmanın arkasına yazmıştı.

James Joyce

And I saw the writers foul intent. But I owe a duty to Ireland: I hold her honour in my hand, This lovely land that always sent Her writers and artists to banishment And in a spirit of Irish fun Betrayed her own leaders, one by one. 'Twas Irish humour, wet and dry, Flung quicklime into Parnell's eye; 'Tis Irish brains that save from doom The leaky barge of the Bishop of Rome For everyone knows the Pope can't belch Without the consent of Billy Walsh. O Ireland my first and only love Where Christ and Caesar are hand and glove! O lovely land where the shamrock grows! (Allow me, ladies, to blow my nose) To show you for strictures I don't care a button I printed the poems of Mountainy Mutton And a play he wrote (you've read it, I'm sure)

Gördüm yazarın bozuk niyetini. Ama İrlanda'ya bir borcum vardı: Serefi ellerimin arasındaydı, Her zaman bu sevimli ülke Göndermişti yazarlarıyla, sanatçılarını sürgüne Ve İrlandalı mizah anlayışıyla İhanet etmişti, bir bir, önderlerine. Bu İrlandalı mizahıydı, ayık veya sarhoş, Fırlatan sönmemiş kireci Parnell'in gözlerine;² Roma Piskoposunun su alan saltanat kayığını Hazin sondan kurtaran bu İrlandalı kafalardı Çünkü herkes bilir ya Papa geğiremez bile Billy Walsh'un rızası olmadan.3 Ah İrlanda, ilk ve tek aşkım benim İsa'nın et, Sezar'ın tırnak olduğu ülkem! Ah sevimli ülke, yoncaların vatanı!4 (İzin verin, bayanlar, sümküreyim burnumu) Göstermek için eleştirileri hiç umursamadığımı Bastım Dağlı Koyun'un şiirlerini,5 Piçlerin, kulamparaların ve orospuların konuştuğu⁶

[&]quot;[Pamell] evli bir kadına umutsuzcu âşık oldu, kadının kocası Yüzbaşı Shea boşanmak istediğinde, bakanlar Gladston ve Morley milliyetçi partinin başında bir balıkçı olduğu sürece, İrlanda'nın lehine yasama yapmayı açıkça reddettiler. Pamell, davasını savunmak için duruşmaya gelmedi. Bir bakanın İrlanda'nın siyasi meseleleri üzerinde veto uygulama hakkı olmadığını açıkladı ve istifayı reddetti. Grubundaki 83 milletvekilinden sadece sekizi ona sadık kaldı. Tüm papaz sınıfı işini bitirmek için onunla mücadeleye girişti. İrlanda basını ise tüm zehrini onun ve sevgilisinin üzerine kustu. Castlecomer halkı suratına sönmemiş kireç attı..." Joyce, L'ombre de Pamell, 1912.

³ Mgr. William J. Walsh, D.D. Dublin Başpiskoposu.

Yonca (shamrock), İrlanda'nın simgesidir.

Maunsel, 1909'da, Joseph Campbell'ın The Mountainy Singer adlı eserini yayımlamıştı.

⁶ Campbell'ın 1912'de Maunsel tarafından yayınlanan Judgement: A Play in Two Acts adlı eserine gönderme.

Where they talk of bastard, bugger, and whore, And a play on the Word and Holy Paul And some woman's legs that I can't recall, Written by Moore, a genuine gent That lives on his property's ten per cent: I printed mystical books in dozens: I printed the table-book of Cousins Though (asking your pardon) as for the verse 'Twould give you a heartburn on your arse: I printed folklore from North and South By Gregory of the Golden Mouth: I printed poets, sad, silly and solemn: I printed Patrick What-do-you-Colm I printed the great John Milicent Synge Who soars above on an angel's wing In the playboy shift that he pinched as swag From Maunsel's manager's travelling-bag. But I draw the line at that bloody fellow That was over here dressed in Austrian yellow,

(Okumuşsunuzdur, eminim) bir de oyununu, Moore'dan da adını hatırlayamadığım bir oyun bastım, Word and Holy Paul ile bazı kadın bacakları üzerine,⁷ O kusursuz beyefendiden, mallarının Yüzde onuyla geçinen:

Esrarlı kitaplar bastım düzinelerce:

Cousins'ın kitabını bir de8

Gerçi tabirim için beni affedin ama

Kalpyangını yakacak kıçlarınızda9:

Masallar bastım Kuzey'den ve Güney'den

Altın Ağızlı Gregory'den10

Şairler bastım, kederli, ahmak ve vakur:

Patrick Nasıldı-ama-Colm bastım¹¹

Muhteşem John Millicent Synge de bastım

O ki süzülür havada bir meleğin kanadında

Çapkın¹² kadın iççamaşırları içinde, aşırılan Mounsel'in, idarecisinin seyahat bavulundan.¹³

Ama bu kanlı adamla son verdim her şeye

Avusturya sarısı elbiseler giyinen

⁷ The Apostle, Moore'un 1911'de Maunsel tarafından yayınlanan oyunu. Önsözünde yazar, İncil'in "şehvetli" parçalarını bulup, açıklamaya özen gösteriyor.

⁸ Dublin'li şair ve teozof James Cousins'ın 1912'de Maunsel tarafından yayınlanan Etain the Beloved and Other Poemes'i söz konusu.

⁹ Ulysses'de geçen, Joyce'un babasına özgü bir deyiş.

Lady S.A. Gregory, kendini İrlanda folklorunu tanıtmaya adamış ve İrlanda Devlet Tiyatrosu'nun kurucularından olan bir kadın. Maunsel, 1909'da Kiltartan History Book'u ve 1910'da Kiltartan Wonder Book adlı kitaplarını yayınlamıştır. Lady Gregory 1912'de ise Irish Folk History Plays adlı eseri yazmıştır.

Sözü edilenin, "Kelt Rönesansı"nı İrlanda'nın bağımsızlığı için bir harekete dönüştüren, şair ve oyun yazarı Padraic Colum olduğu anlaşılıyor.

¹² Synge'in "Batı Dünyasının Soytarısı" adlı eserinde kullandığı "shift" (kadın iç çamaşın) kelimesi Abbey Tiyatrosu'nda skandal yaratmıştı. Oyun ayru yıl Maunsel tarafından yayınlandı.

¹³ Roberts, kadın iç çamaşırlarıyla yolculuk ediyordu.

Spouting Italian by the hour To Leary O'Curtis and John Wyse Power And writing of Dublin, dirty and dear, In a manner no blackamoor printer could bear. Shite and onions! Do you think I'll print The name of the Wellington Monument, Sydney Parade and Sandymount tram, Downes's cakeshop and Williams's jam? I'm damned if I do — I'm damned to blazes! Talk about Irish Names of Places! It's a wonder to me, upon my soul, He forgot to mention Curly's Hole. No, ladies, my press shall have no share in So gross a libel on Stepmother Erin. I pity the poor — that's why I took A red-headed Scotchman to keep my book. Poor sister Scotland! Her doom is fell: She cannot find any more Stuarts to sell. My conscience is fine as Chinese silk: My heart is as soft as buttermilk. Colm can tell you I made a rebate Of one hundred pounds on the estimate I gave him for his Irish Review.

Leary O'Curtis14 ve John Wyse Power15 ile Nutuk atar gibi İtalyanca konuşan iyi saatinde, Sonra da sevgili ve kirli Dublin'imiz üzerine yazan Hiçbir zenci basımcının kabullenemeyeceği bir tarzda. Sizi gidi boklar, cücükler! 16 Wellington Anıtının Sydney Meydaninin, Sandymount tramvayinin, Downes'ın pastanesinin yahut Williams peltelerinin İsimlerini mi basacağımı sandınız? Allah belami versin basarsam - Cehennemlik olayim! Yerlerin İrlandaca İsimleri üzerine konuşalım!¹⁷ Curly'nin Deliği'nden¹⁸ bahsetmeyi unutmuş, Şerefim üzerine yemin ederim, çok şaşırdım. Yoo, bayanlar, basımevim asla üstlenmeyecek Üveyana Erin ile ilgili iğrenç yayınları.¹⁹ Acırım zavallılara -onun için kızıl saçlı Bir İskoçyalı tuttum tutması için kayıtlarımı.²⁰ Zavallı bacım İskoçya! Sonu fena; Bir Stuart bile bulamıyor artık satmaya. Bilincim Çin ipeklileri kadar iyidir, iyi: Yüreğimse yumuşacıktır yayık ayranı misali. Colm anlatabilir size Irish Review adlı Kitabının basımı için çıkardığım hesaptan Nasıl yüz pound'luk bir indirim yaptığımı.

¹⁴ O'Leary Curtis, Dublin'li bir gazeteciydi.

John Wyse Power, Ulysses'de Jack Power ve John Wyse Nolan adları alunda belirir. Bu kültür adamı İrlanda Kralıyet Polisi memuruydu.

¹⁶ Yine Ulysses'de geçen, Joyce'un babasına özgü bir başka deyiş.

¹⁷ Joyce'un bir adaşına, Patrick Weston Joyce'a gönderme: The Origin & History of Irish Names of Places.

¹⁸ Curly's Hole Dollymount'da bir havuzdur.

[&]quot;Üveyana Erin" deyişi, Roberts'ın İrlandalı değil, Ulster asıllı İskoç olduğunu ortaya koyuyor.

^{20 &}quot;Kızıl İskoçyalı", Roberts'dan başkası değil. Dolayısıyla, burada konuşan o değil, Maunsel.

I love my country — by herrings I do! I wish you could see what tears I weep When I think of the emigrant train and ship. That's why I publish far and wide My quite illegible railway guide. In the porch of my printing institute The poor and deserving prostitute Plays every night at catch-as-catch-can With her tight-breeched British artilleryman And the foreigner learns the gift of the gab From the drunken draggletail Dublin drab. Who was it said: Resist not evil? I'll burn that book, so help me devil. I'll sing a psalm as I watch it burn And the ashes I'll keep in a one-handled urn. I'll penance do with farts and groans Kneeling upon my marrowbones. This very next Lent I will unbare My penitent buttocks to the air And sobbing beside my printing press My awful sin I will confess. My Irish foreman from Bannockburn Shall dip his right hand in the urn And sign crisscross with reverent thumb Memento homo upon my bum.

Ülkemi seviyorum -ringalar üzerine seviyorum! Görmenizi dilerdim akıttığım gözyaşlarını

Düşündüğüm zaman göçmen tirenlerini ve gemilerini.

Onun için bastım geniş, kapsamlı

Ve zor anlaşılır demiryolu rehberimi.

Basımevimin sundurmasında

Yoksul ama övgüye değer fahişeler

Akşamları kaçıp kovalamaca oynarlar

Dar pantolonlu İngiliz topçularıyla

Ve yabancılar öğrenirler konuşma sanatını

Ayyaş pejmürde Dublin sürtüklerinden.

Kim söylemişti: Kötülüğe karşı direnme diye?21

Yakacağım o kitabı, yardım et bana şeytan.

İlahiler söyleyeceğim yanışını seyrederken

Ve dolduracağım külleri tek kulplu bir kaba.

Kefaretimi ödeyeceğim osuruklar ve feryatlarla

Kapaklanıp dizlerimin üstüne.

Açacağım önümüzdeki Oruç'ta

Tövbekâr kıçımı havaya.

Ve hıçkırıklara boğularak matbaamın yanında

Korkunç günahımı itiraf edeceğim.

Bannockburn'lü ustabaşım da²²

Daldıracak sağ elini doğruca kaba

Ve çizecek Haç'ı hürmetkâr başparmağıyla

Memento homo kaba etime.²³

Xral Jacques'ın olduğu söylenen versiyonunda İsa'nın sözlerine gönderme, metin şöyle: "Ama ben, kötüye direnmemenizi söylüyorum size. Eğer biri sağ yanağınıza vurursa, ona öbür yanağınızı uzatın." Joyce, "evil" kelimesiyle oynuyor.

²² Bannockburn, İskoçya'dadır.

²³ Burada, hem Katolik kuralların Joyce'un üzerindeki etkisi, hem de Joyce'un kutsal şeyleri küçümsemekten aldığı zevk görülüyor.

Pomes Penyeach (1927)

Pomes Penyeach (1927)

Tilly

He travels after a winter sun, Urging the cattle along a cold red road, Calling to them, a voice they know, He drives his beasts above Cabra.

The voice tells them home is warm.

They moo and make brute music with their hoofs.

He drives them with a flowering branch before him,

Smoke pluming their foreheads.

Boor, bond of the herd, Tonight stretch full by the fire! I bleed by the black stream For my torn bough!

Tilly

Güz güneşinin peşinden gidiyor, Sürerek siğirları soğuk kızıl yol boyunca, Konuşarak onlarla, tanıdıkları bir sesle, Güdüyor hayvanlarını Cabra üzerine.

Yuvanın sıcak olduğunu anlatıyor onlara. Böğürüyorlar, ritm tutuyorlar toynaklarıyla. Güdüyor onları elinde çiçeklenen bir dalla, Toz toprak taçlandırıyor alınlarını.

Köylü, kölesi sürünün, Akşamleyin yayıl boylu boyunca ateşin önüne! Ben kanıyorum kara ırmak kenarında Koparılan dalıma!

Watching the Needleboats at San Sabba

I heard their young hearts crying Loveward above the glancing oar And heard the prairie grasses sighing: No more, return no more!

O hearts, O sighing grasses, Vainly your loveblown bannerets mourn! No more will the wild wind that passes Return, no more return.

San Sabba'da Kayıkları Seyrederken

Duydum körpe yüreklerinin ağlayışını Aşka doğru seken küreklerin üzerinde Duydum vadideki otların iççekişini: Bir daha, geri dönmeyecek bir daha!

Ah yürekler, Ah iç çeken otlar, Beyhude ah ediyor aşkvurgunu sancaklarınız! Geçip giden bu deli rüzgâr Dönmeyecek, bir daha dönmeyecek geri!

A Flower Given to My Daughter

Frail the white rose and frail are Her hands that gave Whose soul is sere and paler Than time's wan wave.

Rosefrail and fair — yet frailest A wonder wild In gentle eyes thou veilest, My blueveined child.

Kızıma Sunulan Çiçek

Nazenindir beyaz gül ve nazenindir Sunan elleri Ki daha çorak ve solgundur ruhu Zamanın cansız akışından.

Gülnazeninliği ve zarifliği –nazenin ama Yine de şaşılası bir yabanıllık Gizliyorsun şefkatli gözlerinde, Mavidamarlı çocuğum benim.

She Weeps over Rahoon

Rain on Rahoon falls softly, softly falling, Where my dark lover lies. Sad is his voice that calls me, sadly calling, At grey moonrise.

Love, hear thou How soft, how sad his voice is ever calling, Ever unanswered and the dark rain falling, Then as now.

Dark too our hearts, O love, shall lie and cold As his sad heart has lain Under the moongrey nettles, the black mould And muttering rain.

Ağlıyor Rahoon Üstünde

Sessizce yağıyor yağmur Rahoon üstünde, sessizce, Yattığı yere kara sevdalımın. Beni çağıran sesi kederli, çağırıyor kederle, Kurşuni doğuşunda ay'ın.

Sevgili, sen de kulak ver Nasıl da tatlı, nasıl da kederli durmadan çağıran sesi, Her zaman karşılıksız ve yağıyor karanlık yağmur, Her zaman, şimdiki gibi.

Yüreklerimiz de karanlık, Ah sevgili ve yatacak soğuk

Kederli yüreği yattığında Ayrengi ısırgan otlarının, kara toprağın Ve homurdanan yağmurun altında.

Tutto è sciolto

A birdless heaven, seadusk, one lone star Piercing the west, As thou, fond heart, love's time, so faint, so far, Rememberest.

The clear young eyes' soft look, the candid brow, The fragrant hair,
Falling as through the silence falleth now
Dusk of the air.

Why then, remembering those shy
Sweet lures, repine
When the dear love she yielded with a sigh
Was all but thine?

Tutto è sciolto

Kuşsuz sema, denizde akşam karanlığı, yalnız bir yıldız Delip geçiyor batıyı, Sen, seven yürek, aşk zamanı, öyle uzak, öyle belirsiz, Hatırlandığında.

Berrak genç gözlerin yumuşak bakışlarının, masum yüzün,

Mis kokulu saçların, Başlıyor zamanı, sessizlikle birlikte şimdi Çökünce akşam karanlığı.

Öyleyse niye, hatırlayınca o utangaç Tatlı cilveleri, üzülmeli İççekerek sana teslim ettiği o sevgili aşkı, En az senin olanı?

On the beach at Fontana

Wind whines and whines the shingle, The crazy pierstakes groan; A senile sea numbers each single Slimesilvered stone.

From whining wind and colder Grey sea I wrap him warm And touch his trembling fineboned shoulder And boyish arm.

Around us fear, descending
Darkness of fear above
And in my heart how deep unending
Ache of love!

Fontana kumsalında

Rüzgâr inliyor, inliyor molozlar, İnildiyor çılgın rıhtım kazıkları; Bunak deniz sayıyor bir bir Balçıkparlağı taşları.

Sızlanan rüzgârdan, soğuk Külrengi denizden sonra sıcacık sarıyorum o oğlanı Dokunuyorum titreyen güzelkemikli omzuna Ve çocuksu koluna.

Etrafımızda korku, çullanan Karanlığı korkunun üzerimize Ve yüreğimde nasıl da derin bitmek bilmez Aşk ağrısı!

Simples

O bella bionda, Sei Come l'onda

Of cool sweet dew and radiance mild The moon a web of silence weaves In the still garden where a child Gathers the simple salad leaves.

A moondew stars her hanging hair And moonlight kisses her young brow And, gathering, she sings an air: Fair as the wave is, fair, art thou!

Be mine, I pray, a waxen ear To shield me from her childish croon And mine a shielded heart for her Who gathers simples of the moon.

Yalın Yapraklar

O bella bionda Sei come l'onda!

Serin tatlı şebnem ve yumuşak ışıktan Sükûnet ağları örüyor ay Sükûnlu bahçede, çocuğun Salatalık yaprakları topladığı.

Ayşebnemi yıldızlarla donatıyor dalgalanan saçlarını Ayışığı öpüyor körpe çehresini Toplarken, şarkı söylüyor kız: Sarışındır dalgalı deniz, sarışınsın, sen de!

Duymaz olsun, yalvarırım, duymaz olsun kulağım Çocuksu şarkısını o kızın Korunsun yüreğim o güzel kızdan Ayın yalın yapraklarını toplayan.

Flood

Goldbrown upon the sated flood
The rockvine clusters lift and sway.
Vast wings above the lambent waters brood
Of sullen day.

A waste of waters ruthlessly Sways and uplifts its weedy mane Where brooding day stares down upon the sea In dull disdain.

Uplift and sway, O golden vine, Your clustered fruits to love's full flood, Lambent and vast and ruthless as is thine Incertitude!

Sel

Doygun selin üzerine altınkahverengi Bir iniyor bir kalkıyor asma salkımları. Engin kanatlar ışıldayan suların üstünde, sarmalamış Kasvetli günü.

Terk edilmiş sular merhametsizce İndiriyor, kaldırıyor yosundan yelesini Çöken gün bakınırken aşağıya denizin üstünde Donuk kibirle.

Kaldır ve indir, ah altın asma, Salkım salkım meyvelerini aşkın kabarık seline, Parlak ve engin ve merhametsiz tıpkı senin Kararsızlığın gibi!

Nightpiece

Gaunt in gloom,
The pale stars their torches,
Enshrouded, wave.
Ghostfires from heaven's far verges faint illume,
Arches on soaring arches,
Night's sindark nave.

Seraphim,
The lost hosts awaken
To service till
In moonless gloom each lapses muted, dim,
Raised when she has and shaken
Her thurible.

And long and loud,
To night's nave upsoaring,
A starknell tolls
As the bleak incense surges, cloud on cloud,
Voidward from the adoring
Waste of souls.

Gece Duasi

Zifiri karanlıkta belli belirsiz,
Solgun yıldızlar yakıyor meşalelerini,
Kefenlenmiş, hareli.
Hayaletışıkları göklerin uzak sınırlarından solgun
parlıyor,

Kemerler yükselen kemerler üstünde, Gecenin günahkarası sahını.

Melekler, Yitik ordular uyanıyor İbadete Aysız karanlıkta her biri düşünceye kadar, dilsiz, cansız, Dirilen yeniden ve sallayan Buhurluğunu.

Ve uzun uzun yankılanarak,
Gecenin yükselen sahınına,
Çalıyor yasçanı
Yükselirken sönük tütsü bulut bulut
Hiçliğedoğru, adanmış
Ruhların çölünden.

Alone

The moon's greygolden meshes make All night a veil,
The shorelamps in the sleeping lake
Laburnum tendrils trail.

The sly reeds whisper to the night A name — her name — And all my soul is a delight, A swoon of shame.

Yalnız

Grialtın ağları ay'ın dönüştürüyor Bütün geceyi bir tüle, Sahilfenerleri uyuyan gölde Sıra sıra sarısalkım filizleri.

Hınzır sazlıklar fısıldıyor geceye Bir ismi –onun ismini– Baştan aşağı zevk kesiliyor ruhum, Utancın baygınlığı.

A Memory of the Players in a Mirror at Midnight

They mouth love's language. Gnash
The thirteen teeth
Your lean jaws grin with. Lash
Your itch and quailing, nude greed of the flesh.
Love's breath in you is stale, worded or sung,
As sour as cat's breath,
Harsh of tongue.

This grey that stares
Lies not, stark skin and bone.
Leave greasy lips their kissing. None
Will choose her what you see to mouth upon.
Dire hunger holds his hour.
Pluck forth your heart, saltblood, a fruit of tears.
Pluck and devour!

Geceyarısında Oyuncuların Aynadaki Hatırası

Ağızlarında geveliyorlar sevda sözlerini. Gıcırdat
On üç dişi
Cılız ağzının sırıttığı. Kırbaçla
Şehvetini, etin ürkek ve çıplak hevesini.
İçindeki aşkın soluğu pörsük, söylenmiş ya da

çalınmış,

Bir kedinin soluğu gibi ekşi, Dilin tahrişi.

Bakakalan bu grilik, bu bakış Yalan söylemez, çıplak ten ve kemik. Bırak yağlı dudaklarda kalsın öpüşleri. Kimse Seçmezdi senin ağzına almaya değer bulduğun kadını. Ürkütücü açlık kolluyor bir ânını.

Sök çıkar yüreğini, tuzlukan, gözyaşlarından bir yemiş. Sök çıkar ve ye!

Bahnhofstrasse

The eyes that mock me sign the way Whereto I pass at eve of day,

Grey way whose violet signals are The trysting and the twining star.

Ah star of evil! star of pain! Highhearted youth comes not again

Nor old heart's wisdom yet to know The signs that mock me as I go.

Bahnhofstrasse

Benimle alay eden gözler göstermede Gitmem gereken yolu gün dönümünde.

Külrengi yolun mor işaretleri Buluşan ve ikizleşen yıldızları.

Ah günah yıldızı! İstirap yıldızı! Delidolu gençlik dönmez artık geri

Tanıyacak kadar bilge değil yaşlı yürek Alay eden işmarları ben giderken.

A Prayer

Again!

Come, give, yield all your strength to me! From far a low word breathes on the breaking brain Its cruel calm, submission's misery, Gentling her awe as to a soul predestined. Cease, silent love! My doom!

Blind me with your dark nearness, O have mercy, beloved enemy of my will! I dare not withstand the cold touch that I dread. Draw from me still My slow life! Bend deeper on me, threatening head, Proud by my downfall, remembering, pitying Him who is, him who was!

Again!

Together, folded by the night, they lay on earth. I hear From far her low word breathe on my breaking brain.

Dua

Bir daha!

Gel, ver, teslim et bana bütün kuvvetini! Uzaktan kısık bir söz fısıldıyor çatlayan başımda Zalim dinginliğini, acıklı boyun eğişi, Dindiriyor korkusunu, önceden yazgılı bir ruh gibi. Dur, suskun aşk! Alınyazım!

Karanlık yakınlığınla kör et beni, ah merhamet et, arzumun aziz düşmanı!

Ölesiye korktuğum o soğuk dokunuşa direnmeye kalkışamam.

Çek al benden yine

Bıktıran yaşamımı! Daha eğil üzerime, tehditkâr başınla,

Yıkılışımdan gururlu, hatırlayarak, acıyarak Ona, bir zamanlar o olana.

Bir daha!

Birlikte, geceyle içiçe, yatıyorlar toprağa. Duyuyorum Uzaklardan kısık sözlerini, fısıldayan çatlayan başımda. Come! I yield. Bend deeper upon me! I am here. Subduer, do not leave me! Only joy, only anguish, Take me, save me, soothe me, O spare me!

Bütün Şiirleri

Gel! Teslim oluyorum. Daha da eğil üzerime! Buradayım. Boyun eğdiren, bırakma beni! Tek sevincim, tek kederim, Gaspet beni, koru beni, teselli et beni, ah esirge beni! Ecce Puer (1932) Ecce Puer (1932)

Ecce Puer

Of the dark past A child is born; With joy and grief My heart is torn.

Calm in his cradle The living lies. May love and mercy Unclose his eyes!

Young life is breathed On the glass; The world that was not Comes to pass.

A child is sleeping: An old man gone. O, father forsaken, Forgive your son!

Ecce Puer

Karanlık maziden Bir çocuk doğuyor; Neşe ve kederle Kalbim parçalanıyor.

Sükûn içinde beşikte Yaşayan yatıyor. Sevgi ve merhamet Açsın gözlerini!

Genç yaşam buğulandı Camın üzerinde; Hiç olmayan dünya Geliyor geçmeye.

Bir çocuk uyuyor: Yaşlı adam göçtü. Ah, terk edilen baba, Bağışla oğlunu!

(15 Ocak 1932)

MODERN KLASIKLER Dizisi - 16

İrlandalı yenilikçi yazar James Joyce'un (1882-1941) şair yönü ülkemizde pek bilinmez. Oysa yazarın ilk yayımlanan kitabı, *Chamber Music* (Oda Müziği) (1907) adlı şiirler toplamıdır. Bu kitabında Jacobean tarzda yazılmış lirik şiirler yer alır. Çok iyi şarkı söyleyebilen Joyce, 36 şiirden oluşan kitabına bu adı vererek şiirlerin müzikal özelliklerini öne çıkarır. Gerçi şiirler aşktaki tensel şehvetle duygusallığı birleştirebilmesiyle de ilgi çekicidir. Ancak Joyce, yıllar sonra, bu şiirlerin yayımlanmış olmasından utanç duyduğunu söyler.

1904'te yazdığı "The Holy Office" (Kutsal Görev), "rol kesen kumpanya" dediği ve W. B. Yeats, George Russell, John Synge, Lady Gregory gibi yazarların oluşturduğu Irish Literary Revival (İrlanda Edebi Uyanışı) çevresi ve kendisiyle ilgili bir yergidir.

1912'de son kez gittiği İrlanda'dan dönerken, bir diğer öfkeli yergisini, "Gas from a Burner"ı (Yakıcı Gaz) trende yazar.

1927'de Paris'te yayımlanan *Pomes Penyeach* farklı bir çizgidedir. Joyce, bu şiirlerde, ruhunu gözler önüne sermekten çekinmez.

1932'de, torunu Stephen James Joyce'un doğduğu gün yazdığı "Ecce Puer"de ise yalın bir söyleyişle babasını, oğlunu, torununu ve bir ölçüye kadar da kendini anlatır.

Şiirlerinde Joyce'un kontrole gerek duymadığı duygusal yönü yansır; sanatçı kişiliğinin Türkiye'de pek de bilinmeyen yönü...

